

Teza: przedawnienie dyscyplinarne

Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej.

Sygn. akt: WO 34/18

ORZECZENIE

z dnia 8 maja 2018 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Stefan Mazurkiewicz

Sędziowie: S WSD Adela Maria Fischer

S WSD Rafał Ziemiński /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Michała Jasiaka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 maja 2018 r. sprawy radcy prawnego F. W. (1)

obwinionego o:

popelnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego polegającego na:

(a) działaniu obwinionego F. W. (1) ((...)) w dniach 14 i 15 września 2009 roku w R., naruszającego przepisy art. 287 § 3 ordynacji podatkowej polegającego na tym, że nie okazał upoważnionym do przeprowadzenia kontroli podatkowej, pracownikom Urzędu Skarbowego w R., podatkowej księgi przychodów i rozchodów za grudzień 2014 roku, czym utrudnił przeprowadzenia kontroli skarbowej, tj. popełnił przestępstwo skarbowe z art. 83 § 3 k.k.s.

(b) nie przechowywaniu przez niego w dniach od 1 lutego 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku w R., wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 86 § 1 ordynacji podatkowej, podatkowej księgi przychodów i rozchodów za 2004 rok i związanych z jej prowadzeniem dokumentów, z uwagi na ich zniszczenie w styczniu 2010 roku, tj. popełnił przestępstwo skarbowe z art. 60 § 2 k.k.s.

za co prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu sygn. akt II K 163/12 skazany został za czyn opisany w punkcie (a) powyżej na karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych a za czyn opisany w punkcie (b) powyżej na karę grzywny w ilości 20 stawek dziennych, za co Sąd Rejonowy orzekł karę łączną grzywny w ilości 30 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 złotych.

na skutek odwołania Obwinionego F. W. (2) od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Katowicach z dnia 14 grudnia 2017 roku w sprawie D 24/X/17.

orzeka:

1. postanawia zmienić zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

(i) w punkcie 1 orzeczenia za czyn z art. art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego polegający na działaniu Obwinionego w dniach 14 i 15 września 2009 roku w R., naruszającego przepisy art. 287 § 3 ordynacji podatkowej polegającego na tym, że nie okazał upoważnionym

do przeprowadzenia kontroli podatkowej, pracownikom Urzędu Skarbowego w R., podatkowej księgi przychodów i rozchodów za grudzień 2014 roku, czym utrudnił przeprowadzenia kontroli skarbowej, tj. popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 83 § 3 k.k.s. postanawia wymierzyć Obwinionemu F. W. (1) karę pieniężną w wysokości 2.300,00 (słownie: dwa tysiące trzysta) złotych oraz karę dodatkową w postaci zakazu wykonywania patronatu na okres 3 lat,

(ii) w punkcie 2 orzeczenia za czyn z art. art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego polegający na nie przechowywaniu przez niego w dniach od 1 lutego 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku w R., wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 86 § 1 ordynacji podatkowej, podatkowej księgi przychodów i rozchodów za 2004 rok i związanych z jej prowadzeniem dokumentów, z uwagi na ich zniszczenie w styczniu 2010 roku, tj. popełnienie przestępstwa skarbowego z art. 60 § 2 k.k.s. postanawia wymierzyć Obwinionemu F. W. (1) karę pieniężną w wysokości 2.300,00 (słownie: dwa tysiące trzysta) złotych oraz karę dodatkową w postaci zakazu wykonywania patronatu na okres 3 lat.

((...)) w punkcie 2 orzeczenia mówiącym o połączeniu kar jednostkowych i orzeczeniu kary łącznej, postanawia połączyć kary jednostkowe opisane w punktach (i) oraz (ii) powyżej i wymierzyć Obwinionemu F. W. (1) karę łączną w postaci kary pieniężnej w wysokości 2.300,00 (słownie: dwa tysiące trzysta) złotych oraz karę łączną dodatkową w postaci zakazu wykonywania patronatu na okres 3 lat.

2. w pozostałej części zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;

3. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.200,00 (słownie: jeden tysiąc dwieście) złotych obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach po rozpoznaniu sprawy obwinionego radcy prawnego F. W. (2) ((...)) o sygnaturze akt D 24/X/17, w orzeczeniu z dnia 14 grudnia 2017 roku ((...)):

Uznał Obwinionego winnego zarzucanych mu czynów, tj.

(a)

działania Obwinionego F. W. (1) w dniach 14 i 15 września 2009 roku w R., naruszającego przepisy art. 287 § 3 ordynacji podatkowej polegającego na tym, że nie okazał upoważnionym do przeprowadzenia kontroli podatkowej, pracownikom Urzędu Skarbowego w R., podatkowej księgi przychodów i rozchodów za grudzień 2014 roku, czym utrudnił przeprowadzenia kontroli skarbowej, tj. popełnił przestępstwo skarbowe z art. 83 § 3 k.k.s.

(b)

nie przechowywaniu przez niego w dniach od 1 lutego 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku w R., wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 86 § 1 ordynacji podatkowej, podatkowej księgi przychodów i rozchodów za 2004 rok i związanych z jej prowadzeniem dokumentów, z uwagi na ich zniszczenie w styczniu 2010 roku, tj. popełnił przestępstwo skarbowe z art. 60 § 2 k.k.s.

za co prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu sygn. akt II K 163/12 Obwiniony skazany został za czyn opisany w punkcie (a) powyżej na karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych a za czyn opisany w punkcie (b) powyżej na karę grzywny w ilości 20 stawek dziennych, za co Sąd Rejonowy orzekł karę łączną grzywny w ilości 30 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 złotych.

i za czyn opisany w punkcie (a) powyżej Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach, na podstawie art. 65 ust. 1 punkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych wymierzył mu karę 10 miesięcy zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego i na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy o radcach prawnych orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 3 lat;

oraz

za czyn opisany w punkcie (b) powyżej Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach, na podstawie art. 65 ust. 1 punkt 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych wymierzył mu karę 6 miesięcy zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego i na podstawie art. 65 ust. 2b ustawy o radcach prawnych orzekł zakaz wykonywania patronatu na czas 3 lat.

Na podstawie art. 65[1] ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 86 § 1 kodeksu karnego i art. 74[1] pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 1982 roku o radcach prawnych Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach jednostkowe kary połączył i orzekł łączną karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas 8 miesięcy oraz karę łączną dodatkową zakazu wykonywania patronatu na czas 3 lat.

W uzasadnieniu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach wskazał na wyrok Sądu Rejonowego w Raciborzu sygn. akt II K 163/12 i uznał za bezsporne, iż Obwiniony popełnił dwa przestępstwa skarbowe za które został skazany na łączną karę grzywny. Tym samym, w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, Obwiniony wyczerpał znamiona deliktu dyscyplinarnego opisanego w art. 64 ust. Ustawy o radcach prawnych w związku z art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny odniósł się również do stanowiska Obwinionego wskazującego na fakt, iż wyrok Sądu Rejonowego jest niesłuszny i stwierdził, że argumenty Obwinionego nie mogą być uznane za skuteczne skoro nie odniosły skutku w trakcie postępowania karnego i nastąpiło prawomocne skazanie Obwinionego za popełnienie przedmiotowych przestępstw skarbowych.

Od powyższego orzeczenia odwołanie złożył Obwiniony zaskarżając je w całości i zarzucając mu: (a) rażące naruszenie art. 6 w zw. z art. 117 § 2 i 2a k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy pod nieobecność Obwinionego mimo usprawiedliwienia przyczyny nieobecności a tym samym pozbawienie Obwinionego możliwości obrony, oraz (b) obrazę przepisu art. 44 § 1 k.k.s. w zw. z art. 70 ust. 2 i 3 a ustawy o radcach prawnych w brzmieniu sprzed 25 grudnia 2014 roku poprzez uznanie, że karalność zarzucanych mu czynów nie uległa przedawnieniu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

1.

Odwołanie Obwinionego F. W. (2) od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 14 grudnia 2017 roku zasługuje na uwzględnienie co do wysokości kary, w pozostałym zakresie, w szczególności co do uznania winy Obwinionego, nie zasługuje na uwzględnienie. Tym samym WSD podziela pogląd zawarty w postanowieniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 14 grudnia 2017 roku, o uznaniu Obwinionego winnym zarzucanych mu czynów.

2.

Odnośnie zarzutu Obwinionego dotyczącego rażącego naruszenia art. 6 w zw. z art. 117 § 2 i 2a k.p.k. poprzez rozpoznanie sprawy pod nieobecność Obwinionego mimo usprawiedliwienia przyczyny nieobecności a tym samym pozbawienie Obwinionego możliwości obrony, kwestia ta została rozważona i opisana przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w uzasadnieniu jego orzeczenia. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny słusznie uznał nieobecność Obwinionego na rozprawie w dniu 14 grudnia 2017 roku za nieusprawiedliwioną należycie.

Obwiniony jako usprawiedliwienie nieobecności przedstawił zaświadczenie od lekarza niesądowego (...), tymczasem stosownie do art. 117§ 2a k.p.k. zwolnienie lekarskie powinno być wystawione przez lekarza sądowego. Obwiniony zdawał sobie z tego zapewne sprawę gdyż w piśmie przedłożonym do Sądu wskazał, iż lekarz sądowy dr. Bąk z R.

przebywa na leczeniu szpitalnym i w związku z tym Obwiniony nie może uzyskać stosownego zaświadczenia lekarza sądowego.

Art. 117§ 2a k.p.k. jest przepisem szczególnie określającym wymogi dotyczące usprawiedliwiania nieobecności na posiedzeniach sądu jednakże oczywiście mogą pojawić się sytuacje czy też szczególne okoliczności, gdy przedłożenie zwolnienia lekarskiego od lekarza sądowego jest niemożliwe w danej chwili i usprawiedliwiający mogą być inne, szczególne okoliczności jak też w szczególnych okolicznościach zwolnienie od lekarza sądowego może być przedstawione w terminie późniejszym. Jednakże sytuacje takie są sytuacjami szczególnymi, wyjątkowymi i jako takie powinny być wykazane przed sądem. O takich sytuacjach wspomina między innymi Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach, m.in. w wyroku IV KK 468/16, w którym Sąd Najwyższy wskazuje, iż warunek usprawiedliwienia nieobecności oskarżonego na rozprawie poprzez przedłożenie sądowi zaświadczenia lekarskiego pochodzącego od lekarza sądowego aktualizuje się dopiero wówczas, gdy strona nie uprawdopodobni wystąpienia okoliczności niezależnych od oskarżonego, które uniemożliwiają usprawiedliwienie nieobecności zgodnie z wymogami stawianymi przez art. 117 § 2a k.p.k., czy też w wyroku II KK 237/17, w którym Sąd Najwyższy stwierdza, iż zgodnie z art. 117 § 2a k.p.k. usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawę z powodu choroby powinno każdorazowo następować na podstawie zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego, co nie oznacza niedopuszczalności przedłożenia stosownego dokumentu w terminie późniejszym.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Obwiniony nie wykazał, ażeby szczególne okoliczności nie pozwoliły mu na przedstawienie zwolnienia lekarskiego od lekarza sądowego – zauważyć należy, że na liście lekarzy sądowych właściwego sądu okręgowego poza wspomnianym przez Obwinionego dr. Bąkiem z R. znajdują się również inni lekarze do których Obwiniony mógł się udać po uzyskanie stosowanego zwolnienia. Niezależnie od powyższego Obwiniony nie przedstawił dowodów świadczących, że rzeczywiście dr. Bąk przebywał na leczeniu szpitalnym, co uniemożliwiło Obwinionemu uzyskanie zwolnienia lekarskiego od tego lekarza ani nie wykazał jaka nadzwyczajna, nagła okoliczność uniemożliwiła mu udział w posiedzeniu sądu. Jak wynika z przytoczonego powyżej wyroku Sądu Najwyższego istnieje możliwość przedstawienia zaświadczenia od lekarza sądowego w późniejszym terminie, jednakże Obwiniony również i tego nie uczynił ani przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym ani w odwołaniu od wyroku tegoż sądu.

3.

Odnośnie zarzutu Obwinionego dotyczącego obrazy przepisu art. 44 § 1 k.k.s. w zw. z art. 70 ust. 2 i 3 a ustawy o radcach prawnych w brzmieniu sprzed 25 grudnia 2014 roku poprzez uznanie, że karalność zarzuczanych mu czynów nie uległa przedawnieniu Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podziela stanowiska Obwinionego o obrazie powyższego przepisu przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny.

Art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych w brzmieniu sprzed 25 grudnia 2014 roku stanowił, iż „ 2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej.”, art. 70 ust 3a natomiast stanowił: „3a. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu popełnienia upłynęło pięć lat, a w wypadkach przewidzianych w art. 11 ust. 2 - dwa lata.”

Powyższe przepisy jednoznacznie stanowią, że jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie karnej. W związku z tym słusznie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, iż wobec Obwinionego nastąpiło wszczęcie postępowania karnego, a nawet wydanie wyroku przez sąd powszechny i następnie słusznie przywołał przepisy ustawy kodeks karny skarbowy i rozstrzygnął, że przedawnienie karalności wobec Obwinionego za popełnione przez niego czyny będące przedmiotem niniejszego postępowania powinno być liczone zgodnie z postanowieniami ustawy kodeks karny skarbowy i jeszcze nie nastąpiło.

4.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozważył również wysokość zasądzonej Obwinionemu kary przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny i uznał, że kara ta jest rażąco niewspółmiernie wysoka. W ocenie WSD postępowanie Obwinionego i fakt

skazania go w postępowaniu karnoskarbowym przez sąd powszechny faktycznie stanowią naruszenie obowiązujących Obwinionego ustawy o radcach prawnych i kodeksu etyki radcy prawnego. Jednakże wymierzenie Obwinionemu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 8 miesięcy przekracza stopień winy Obwinionego i jest nieadekwatna do stopnia szkodliwości popełnionych przez Obwinionego czynów za które, co ważne Obwiniony został ukarany przez sąd powszechny. W ocenie WSD właściwą karą jaka powinna być wymierzona Obwinionemu za każdy z popełnionych przez niego czynów to kara pieniężna w wysokości zasądzonej przez WSD

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji.